

Noul Cod civil. Persoana fizică. Despre familie
(art. 1-186, art. 252-534)

~ Actualizări ~

I. Modificări aduse de Legea nr. 60/2012¹ privind aprobarea O.U.G. nr. 79/2011 pentru reglementarea unor măsuri necesare intrării în vigoare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil

Potrivit art. 3 din Legea nr. 60/2012, după art. 17 din Legea nr. 71/2011 de punere în aplicare a Noului Cod civil se introduce art. 17¹, cu următorul cuprins: „Dispozițiile art. 186 din Codul civil se aplică și în cazurile prevăzute la art. 119 alin. (6), art. 142 alin. (2) și art. 160 alin. (2) din Codul civil”.

Referitor la divorț, Legea nr. 60/2012 modifică art. 42 din Legea nr. 71/2011 care va avea următorul cuprins: „(1) În aplicarea art. 379 alin. (1) din Codul civil, divorțul se poate pronunța, în ipoteza prevăzută la art. 373 lit. b) din Codul civil, din culpa unui dintre soți, dacă instanța stabilește culpa soțului pârât în destrămarea căsătoriei.

(2) Dispozițiile art. 368 din Codul civil² sunt aplicabile, în cazul prevăzut la art. 373 lit. b) din Codul civil³, dacă divorțul s-a pronunțat din culpa exclusivă a pârâtului, iar în cazul prevăzut la art. 373 lit. c) din Codul civil⁴, dacă divorțul s-a pronunțat din **culpa exclusivă a reclamantului**” (s.n.).

Conform art. 45 din Legea nr. 71/2011, în forma modificată de Legea nr. 60/2012, dispozițiile art. 388 NCC privind acordarea despăgubirilor și cele ale art. 390 NCC privind acordarea prestației compensatorii sunt aplicabile în cazul în care motivele de divorț s-au ivit după intrarea în vigoare a Codului civil.

Potrivit art. 222 din Legea nr. 71/2011, modificat prin Legea nr. 60/2012, „până la intrarea în vigoare a Legii nr. 134/2010, referirea din cuprinsul Codului civil sau al prezentei legi la hotărârea definitivă se va înțelege ca fiind făcută la hotărârea irevocabilă”.

Conform art. 229 alin. (3) din Legea nr. 71/2011, modificat de Legea nr. 60/2012, „până la intrarea în vigoare a reglementării prevăzute la alin. (1), atribuțiile instanței de tutelă referitoare la exercitarea tutelei cu privire la bunurile minorului sau, după caz, cu privire la supravegherea modului în care tutorele administrează bunurile minorului revin autorității tutelare”.

Prin Legea nr. 60/2012, la art. 229 din Legea nr. 71/2011, după alin. (3) s-au introdus alin. (3¹) și (3²), cu următorul cuprins: „(3¹) Până la intrarea în vigoare a reglementării prevăzute la alin. (1), măsura plasamentului, a plasamentului în regim de urgență și a supravegherii specializate se stabilesc și se monitorizează potrivit art. 58-70 din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, cu modificările ulterioare.

(3²) Până la intrarea în vigoare a reglementării prevăzute la alin. (1), numirea curatorului special care îl asistă sau îl reprezintă pe minor la încheierea actelor de dispoziție sau la dezbaterile procedurii succesoriale se face, de îndată, de autoritatea tutelară, la cererea notarului public, în acest din urmă caz nefiind necesară validarea sau confirmarea de către instanță”.

După art. 229, prin Legea nr. 60/2012 în conținutul Legii nr. 71/2011 s-au introdus două noi articole, art. 229 alin. (1) și art. 229 alin. (2), cu următorul cuprins: „(1) Dacă legea nu prevede altfel, cererile privind ocrotirea persoanei fizice date de Codul civil în competența instanței de tutelă și de familie se soluționează de instanța în a cărei circumscripție teritorială își are domiciliul sau reședința persoana ocrotită. (2) În cazul cererilor privind autorizarea de către instanța de tutelă și de familie a încheierii unor acte juridice, când actul juridic a cărui autorizare se solicită privește un imobil, este de asemenea competentă și instanța în a cărei circumscripție teritorială este situat imobilul. În acest caz, instanța de tutelă care a pronunțat hotărârea va comunica de îndată o copie a acesteia instanței de tutelă în a cărei circumscripție teritorială își are domiciliul sau reședința cel ocrotit.

Potrivit art. 30 din Legea nr. 60/2012, la art. 230 lit. a) și c) se modifică și vor avea următorul cuprins: „a) Codicele civil (sau Codul civil din 1864), publicat în Monitorul Oficial nr. 271 din 4 decembrie 1864, nr. 7 din 12 ianuarie 1865, nr. 8 din 13 ianuarie 1865, nr. 8 din 14 ianuarie 1865, nr. 11 din 16 ianuarie 1865, nr. 13 din 19 ianuarie 1865, cu modificările și completările ulterioare, **cu excepția** dispozițiilor art. 1169-1174 și 1176-1206, care se abrogă la data intrării în vigoare a Legii nr. 134/2010 (s.n.); [...] c) Codicele de comerț din 1887, publicat în Monitorul Oficial nr. 31 din 10 mai 1887, cu excepția dispozițiilor art. 46-55, 57, 58 și 907-935, aplicabile în continuare în raporturile dintre profesioniști, care se abrogă la data intrării în vigoare a Legii nr. 134/2010, a cărții

¹ Publicată în M.Of. nr. 255 din 17 aprilie 2012.

² Potrivit art. 368 NCC, în măsura în care prin convenție matrimonială nu se prevede altfel, regimul juridic al comunității convenționale se completează cu dispozițiile legale privind regimul comunității legale.

³ Potrivit art. 373 lit. b) NCC, divorțul poate avea loc atunci când, din cauza unor motive temeinice, raporturile dintre soți sunt grav vătămate și continuarea căsătoriei nu mai este posibilă.

⁴ Potrivit art. 373 lit. c) NCC, divorțul poate avea loc la cererea unuia dintre soți, după o separare în fapt care a durat cel puțin 2 ani.

a II-a "Despre comerțul maritim și despre navigație", precum și a dispozițiilor art. 948, 953, art. 954 alin. (1) și art. 955, care se abrogă la data intrării în vigoare a Codului maritim.

Prin art. VI din Legea nr. 60/2012, alin. (3) al art. 617 C.proc.civ. s-a modificat și are în prezent următorul cuprins: „Dacă pârâțul nu a formulat cerere reconvențională, iar din dovezile administrate rezultă că numai reclamantul este culpabil de destrămarea căsătoriei, cererea acestuia va fi respinsă ca neîntemeiată, **cu excepția cazului** în care sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art. 617¹ privind pronunțarea divorțului din culpa exclusivă a reclamantului” (s.n.)⁵.

Notă. Chestiunea admisibilității divorțului din culpa exclusivă a reclamantului a primit soluții diferite în literatura juridică și practica judiciară. Potrivit vechii reglementări, sub imperiul Codului familiei, acțiunea era respinsă ca inadmisibilă. Se pare că legiuitorul Noului Cod civil a îmbrățișat teza contrară, a admisibilității admiterii acțiunii de desfacere a căsătoriei din culpa exclusivă a reclamantului, acesta fiind și motivul ultimelor modificări introduse de Legea nr. 60/2012 în cadrul Legii nr. 71/2011 (art. 42) și ale alin. (3) ale art. 617 C.proc.civ.

În doctrina recentă, elaborată înaintea modificărilor aduse prin Legea nr. 60/2012, s-a susținut admisibilitatea divorțului din culpa exclusivă a reclamantului⁶.

Conform art. IX din Legea nr. 60/2012, La data intrării în vigoare a prezentei legi, în toate actele normative în vigoare, sintagma „serviciul/ serviciile de stare civilă” se înlocuiește cu sintagma „serviciul public comunitar local de evidență a persoanelor/ serviciile publice comunitare locale de evidență a persoanelor”.

II. Prin Legea nr. 61/2012⁷ privind aprobarea O.U.G. nr. 80/2011 pentru modificarea și completarea Legii nr. 119/1996 cu privire la actele de stare civilă, s-au adus mai multe modificări și completări Legii nr. 119/1996, după cum urmează:

La art. I pct. 2, alin. (2) al art. 9 se modifică și va avea următorul cuprins: „(2) Dacă modificarea a fost dispusă printr-o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă sau prin orice alt înscris prevăzut de lege, aceasta se comunică, din oficiu, în termenul prevăzut la alin. (1)”.

La art. I pct. 4, alin. (2) al art. 18 se modifică și va avea următorul cuprins: „(2) Ofițerul de stare civilă are obligația de a refuza motivat, comunicând în scris declarantului, înregistrarea prenumelor formate din cuvinte indecente, ridicole ori altele asemenea, de natură a afecta ordinea publică și bunele moravuri sau interesele copilului, după caz”.

La art. I pct. 6, alin. (1) și (2) ale art. 23 se modifică și vor avea următorul cuprins: „Art. 23. (1) Întocmirea actului de naștere, în cazul copilului părăsit de mamă în unități sanitare, se face imediat după împlinirea termenului de 30 de zile de la întocmirea procesului-verbal de constatare a părăsirii copilului, semnat de reprezentantul direcției generale de asistență socială și protecția copilului, de reprezentantul poliției și de cel al unității sanitare. (2) Dacă identitatea mamei nu a fost stabilită în termenul prevăzut la alin. (1), serviciul public de

---

⁵ Art. 617¹ C.proc.civ. (1) Când soții sunt separați în fapt de cel puțin 2 ani, oricare dintre ei va putea cere divorțul, asumându-și responsabilitatea pentru eșecul căsătoriei. (2) În acest caz, instanța va verifica existența și durata despărțirii în fapt și va pronunța divorțul din culpa exclusivă a reclamantului. (3) Dacă soțul pârât se declară de acord cu divorțul, dispozițiile art. 613¹ alin. 3-5 și art. 619 alin. 4 se vor aplica în mod corespunzător.

⁶ Cu atât mai mult se poate susține că, în regimul Noului Cod civil, căsătoria va putea fi astfel desfăcută dacă, din probele administrate, rezultă culpa exclusivă a acestuia, chiar dacă pârâțul nu a făcut, la rândul său, cerere de divorț, urmând ca, la solicitarea pârâtului, instanța să îl oblige pe reclamant la despăgubiri, potrivit art. 388, astfel cum prevede art. 379 alin. (1) teza a III-a. Este adevărat că art. 617 alin. (3) C.proc.civ. prevede, în teza I, că „dacă pârâțul nu a formulat cerere reconvențională, iar din dovezile administrate rezultă că numai reclamantul este culpabil de destrămarea căsătoriei, cererea acestuia va fi respinsă ca neîntemeiată”, însă adaugă în teza a II-a că „dispozițiile art. 617¹ sunt aplicabile în mod corespunzător”. Din acest din urmă text interesează alin. (1) și, mai precis, partea care prevede că reclamantul, pentru a obține divorțul, trebuie să își asume responsabilitatea pentru eșecul căsătoriei. Așadar, în concluzie, dacă o cerere de divorț este întemeiată pe art. 373 lit. b) și 379 alin. (1) NCC, iar din probele administrate rezultă exclusiv culpa reclamantului, dacă pârâțul nu a formulat, la rândul său, cerere de divorț, sunt posibile două soluții: a) fie reclamantul nu își asumă responsabilitatea pentru destrămarea căsniciei și atunci cererea sa va fi respinsă, potrivit art. 617 alin. (3) teza I C.proc.civ., respectiv art. 922 alin. (3) NCPC; b) fie reclamantul își asumă această responsabilitate și căsătoria se desface din culpa sa exclusivă, conform art. 373 lit. b) și 379 alin. (NCC), coroborate cu art. 617 alin. (3) teza II și cu art. 617 C.proc.civ.. Această rezolvare nu este excesivă și nici în dezacord cu principiul *nemo auditur propriam turpitudinem allegans*, pentru că Noul Cod civil conține o serie de norme care vor putea fi folosite de soțul inocent pentru sancționarea soțului vinovat, chiar dacă acesta din urmă a cerut divorțul: pierderea unor drepturi prevăzute de lege sau de convențiile încheiate cu terții (art. 384 NCC); despăgubirile prevăzute (art. 388 NCC); obținerea pensiei de întreținere fără limită de termen (art. 389 NCC); obținerea prestației compensatorii (art. 390-395 NCC) - a se vedea *F.A. Baias, E. Chelaru, R. Constantinovici, I. Macovei (coord.)*, Noul Cod civil. Comentariu pe articole, Ed. C.H. Beck, București, 2012, p. 409.

⁷ Publicată în M.Of. nr. 257 din 18 aprilie 2012

asistență socială în a cărei raza administrativ-teritorială a fost găsit copilul, pe baza documentației transmise de direcția generală de asistență socială și protecția copilului, are obligația să solicite, în termen de 48 de ore, primarului competent să întocmească actul de naștere dispoziția privind stabilirea numelui și prenumelui copilului și să facă declarația de înregistrare a nașterii la serviciul public comunitar de evidență a persoanelor. Dispoziția privind stabilirea numelui și prenumelui copilului se emite de către primar în termen de 5 zile de la data solicitării”.

La art. I, după pct. 6 se introduce un nou punct, pct. 6¹, cu următorul cuprins: „6¹. La art. 27, alin. (1) se modifică și va avea următorul cuprins: «Art. 27. (1) Căsătoria se încheie de către ofițerul de stare civilă la sediul serviciului public comunitar local de evidență a persoanelor a primăriei în a cărei raza de competență teritorială își are domiciliul ori reședința unul dintre viitorii soți sau, după caz, la un sediu destinat acestui scop, stabilit de primarul unității administrativ-teritoriale respective»”.

La art. I pct. 7, alin. (2) al art. 27 se modifică și va avea următorul cuprins: „(2) Căsătoria se poate încheia și în afara sediului serviciului public comunitar local de evidență a persoanelor sau, după caz, al primăriei competente, cu aprobarea primarului” (s.n.).

Notă. Așa cum anticipam la comentariul referitor la încheierea căsătoriei în afara sediului primăriei sau al S.P.C.L.E.P. (p. 290 din lucrare) odată cu aprobarea O.U.G. nr. 80/2011 prin Legea nr. 61/2012, **au fost eliminate motivele temeinice** care să stea la baza aprobării cererii viitorilor soți de a se căsători în afara sediului primăriei ori al S.P.C.L.E.P. La o primă lectură, s-ar părea că *de lege lata* simpla cerere a viitorilor soți de aprobare a încheierii căsătoriei în afara sediului ar reprezenta o condiție nu doar necesară, ci și suficientă pentru ca aceasta să fie aprobată de primar. Dispărând motivele temeinice care să fundamenteze aprobarea cererii, inexistența lor nu ar mai permite primarului, **sub niciun motiv**, să refuze o astfel de cerere, un astfel de refuz putând fi interpretat ca abuziv de către viitorii soți. La o analiză mai profundă, concluzia trasă inițial s-ar putea nuanța. Cel puțin două ipoteze referitoare la încheierea căsătoriei în afara sediului avem în vedere, în calitate de practicieni în materie. O primă ipoteză se referă la cererile care vizează încheierea căsătoriei în locuri care să pună în pericol viața, sănătatea ori integritatea fizică a ofițerului de stare civilă și, implicit, a viitorilor soți. Cereri ilare ar putea viza încheierea căsătoriei în aer, în elicopter, avion, balon, la ultimul etaj al unei clădiri înalte, într-o trăsură special amenajată pentru oficierea căsătoriei ori alte împrejurări de natură a pune în discuție o analiză mai aprofundată a cererii și, eventual, respingerea acesteia în măsura în care locul desemnat de viitorii soți în cerere nu ar îndeplini condițiile minime referitoare la solemnitatea căsătoriei, *lato sensu*. O a doua ipoteză se referă la concursul dintre interesul legitim al majorității viitorilor soți care vor dori, de regulă, ca și până acum, să li se officieze căsătoria, la sediul S.P.C.L.E.P. ori al primăriei competente, și interesul legitim al persoanelor (de regulă mult mai puține numeric) care vor dori oficierea căsătoriei în afara sediului. Deplasarea fizică a ofițerului de stare civilă, care implică și scoaterea celor două registre în care se întocmesc actele de stare civilă, fapt ce implică anumite riscuri de pierdere/ deteriorare a acestora, face imposibilă celebrarea căsătoriilor la sediul S.P.C.L.E.P., până la întoarcerea registrelor în sediu, astfel că pot apărea probleme serioase referitoare la ritmul și timpul în care se oficiază căsătoriile de la sediul primăriilor, știut fiind tot din practică faptul că viitorii soți insistă să se căsătorească la o anumită oră, prestabilită. Așa stând lucrurile, ar trebui identificat un *just echilibru* între interesele legitime de celebrare a căsătoriei viitorilor soți în sediu (*de regulă*) ori în afara acestuia (*cu titlu de excepție*). De altfel, motivația inițiatorului propunerii legislative care a stat la baza eliminării *motivelor temeinice* e cel puțin discutabilă juridic, părând desprinsă din telenovelele de succes⁸.

La art. I pct. 9, alin. (2) al art. 28 se modifică și va avea următorul cuprins: „(2) Pentru motive temeinice, dacă unul dintre viitorii soți se află în imposibilitatea⁹ de a se deplasa la sediul serviciului public comunitar local de evidență a persoanelor sau, după caz, al primăriei competente, declarația de căsătorie se poate face și în afara sediului acestuia/ acesteia, în fața ofițerului stării civile”.

La art. I, după pct. 17 se introduce un nou punct, pct. 17¹, cu următorul cuprins: „17¹. La art. 39, după alineatul (3) se introduc două noi alineate, alineatele (4) și (5), cu următorul cuprins: «(4) Structura de stare civilă din cadrul serviciului public comunitar local de evidență a persoanelor sau, după caz, ofițerul de stare civilă din cadrul primăriei unității administrativ-teritoriale în a cărei rază se afla ultimul domiciliu al defunctului are obligația de a comunica, în scris, camerei notarilor publici în a cărei raza administrativă se află lista actualizată a actelor de deces întocmite. Lista se transmite lunar și va cuprinde în mod obligatoriu numele, prenumele și ultimul domiciliu

⁸ Susținătorul propunerii a fost deputatul Bogdan Ciucă: „Haideți să le dăm o șansă fetelor să-și vadă visul cu ochii, haideți să le dăm o șansă fetelor care se visează, la cununie, între ghirlande de flori sau la gradina botanică sau în parc. De ce să fie doar la sediul Primăriei? Astea-s concepții comuniste. Plus că în multe primării stă să le cadă tinerilor căsătoriți tavanul în cap, e igrasie, așa vreți ca tinerii din România să își înceapă căsătoria?”, articolul „Țara arde și deputații stabilesc unde putem face cununia civilă - acum și în balon” (<http://www.ziare.com/articole/cununie>).

⁹ Imposibilitatea este una de natură obiectivă, de ordin fizic, fiziologic, cauzată de motive medicale, probată corespunzător cu acte din care rezultă imposibilitatea deplasării la sediul primăriei/ S.P.C.L.E.P. (s.n.).

al defunctului. (5) Misiunile diplomatice și oficiile consulare ale României acreditate în străinătate comunică lista prevăzută la alin. (4) Ministerului Afacerilor Externe, care o transmite Camerei Notarilor Publici București”.

La art. I pct. 28, alin. (2) al art. 69 se modifică și va avea următorul cuprins: „(2) Numele sau prenumele formate din doua sau mai multe cuvinte **se scriu cu cratimă**” (s.n.).

Notă. Odată cu intrarea în vigoare¹⁰ a normelor metodologice aprobate prin H.G. nr. 64/2011, fără o analiză temeinică a impactului și consecințelor pe care le-ar putea avea eliminarea cratimei, prin art. 24 s-a dorit eliminarea cratimei¹¹, *cu orice preț și cu orice risc*, fără a se înțelege semnificația principiului fundamental al neretroactivității legii civile prevăzută expres de dispozițiile art. 15 alin. (2) din Constituția României. Ca orice regulă nouă, aceasta nu putea atinge actele de stare civilă și actele de identitate întocmite înainte de intrarea în vigoare a prevederilor H.G. nr. 64/2011, astfel că ea viza, dacă s-ar fi interpretat corect prevederile nou introduse, doar întocmirea actelor nou-născutului și întocmirea actelor de căsătorie (mai precis, e vorba, în acest caz, de suprimarea cratimei doar dacă soții optau pentru nume de familie reunite), neputând afecta actele de deces deoarece cratima persoanei decedate exista de la momentul nașterii sale. Deși normele metodologice nu se refereau (și nici nu ar fi putut) și la duplicatele actelor întocmite pe legea veche, într-un *elan muncitoresc* demn de o cauză mai bună s-a trasat directiva de a se suprima cratima chiar și în cazul eliberării duplicatelor precum și în cazul eliberării actelor de identitate, chiar dacă persoana prezenta certificatele de naștere și/sau căsătorie eliberate anterior în care exista cratima, astfel că **zeci de mii de duplicate și acte de identitate s-au eliberat eronat, fără cratimă, vădit ilegal**. O minimă înțelegere a principiilor fundamentale care organizează activitatea de stare civilă și cea de evidență a persoanelor ar fi generat concluzia că întotdeauna duplicatul este **identic** cu actul de stare civilă, iar actul de identitate este identic (niciodată *aproximativ*) cu certificatele de stare civilă eliberate, astfel că, sub nici un motiv, nici un ofițer de stare civilă profesionist nu ar fi trebuit să abdice de la această regula fundamentală. Prin prevederile OUG 80/2011 intrate în vigoare la 1 octombrie 2011, odată cu Noul Cod civil, s-a încercat să se rezolve problema, clarificându-se prin art. III că Înregistrările existente în actele de stare civilă la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, privind numele sau prenumele formate din doua sau mai multe cuvinte **scrise cu cratimă, rămân valabile**. Clarificarea a fost binevenită, dar insuficientă, deoarece prevederile H.G. nr. 64/2011 au continuat să producă efecte în privința actelor de naștere și căsătorie nou întocmite, scăpând din vizorul funcționarilor doar duplicatele eliberate pentru actele întocmite pe legea veche. Surprinzător este că în privința actelor de identitate, chiar dacă funcționarii aveau în față certificatele de stare civilă în care exista cratima, aceasta s-a șters, abuziv, din actele de identitate până pe data de 20 martie 2012, când, la 6 luni după intrarea în vigoare a O.U.G. nr. 80/2011, s-a înțeles că suprimarea cratimei din actele de identitate nu este legală și nici în interesul cetățenilor. Abia prin apariția Legii nr. 61/2011 cratima a fost *repusă în situația anterioară*, întocmindu-se actele de stare civilă cu cratimă și eliberându-se duplicate de pe acestea tot cu cratimă. Rămâne surprinderea neplăcută a unui an și o lună de inconsecvențe, bâlbe și aplicare neunitară a legislației la nivelul întregii țări în privința cratimei, pentru care cineva ar trebui, cândva, să răspundă. În orice caz, eliminarea cratimei nu putea fi sub nicio formă în avantajul persoanelor care aveau, de exemplu, numele reunit și 2 sau 3 prenume, putând genera confuzii serioase dintre numele și/sau prenumele acelor persoane, dar nu numai. Dreptul la nume este, așa cum e cunoscut, un drept personal nepatrimonial, nicio lege nouă neputând afecta acest atribut de identificare a persoanei fizice fără a fi retroactivă și, deci, neconstituțională, adică **vădit ilegală**. Ne rămâne doar satisfacția că într-o lucrare¹² publicată imediat după apariția H.G. nr. 64/2011 am criticat eliminarea cratimei și am preconizat că suprimarea sa nu va putea fi menținută la infinit, în detrimentul dreptului fundamental la identitate al cetățenilor României.

III. În M.Of. nr. 259 din 19 aprilie 2012 s-a republicat, pentru a doua oară, Legea nr. 273/2004 privind regimul juridic al adopției, după apariția Legii nr. 233/2011¹³ pentru modificarea și completarea Legii nr. 273/2004, care a intrat deja în vigoare. Prin republicare, s-a dat textelor din Legea nr. 273/2004, republicată, în 2009 o altă numerotare, conținutul articolelor care au fost modificate de legea 233/2011 fiind identic, acestea fiind evocate deja în conținutul lucrării noastre.

¹⁰ M. Oficial nr. 151 din 2 martie 2011.

¹¹ Art. 24 alin. (1) lit. a) din H.G. nr. 64/2011 rubricile privind numele de familie, prenumele, denumirea localității, județul sau țara și cauza decesului se completează cu majuscule, de tipar; dacă *numele de familie ori prenumele* este compus din două sau mai multe cuvinte, acestea se scriu *fără a se despărți prin cratimă* (s.n.).

¹² A.-R. Tănase, R. Coroian, Manual de stare civilă și evidența persoanelor, Ed. Alpha MDN, Buzău, 2011, p. 3, 59, 112.

¹³ M.Of. nr. 860 din 7 decembrie 2011; potrivit art. IX, prezenta lege intră în vigoare *la 4 luni* de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, cu excepția dispozițiilor art. 19 alin. (5), art. 29³, art. 72⁵ alin. (3) și ale art. 75 alin. (4) din Legea nr. 273/2004, republicată, cu modificările ulterioare, precum și cu modificările și completările aduse prin prezenta lege, care intră în vigoare în 3 zile de la data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I (s.n.).

În afara republicării Legii nr. 273/2004, în M.Of. nr. 245 din 11 aprilie 2012 s-a publicat Ordinul nr. 552/2012 privind aprobarea modelului-cadru al atestatului de persoană sau familie aptă să adopte, precum și a modelului și conținutului unor formulare, instrumente și documente utilizate în procedura adopției. De asemenea, în M.Of. nr. 268 din 23 aprilie 2012 s-au publicat Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 273/2004 prin H.G. nr. 350/2012 și a Regulamentului de organizare și funcționare a Consiliului de coordonare de pe lângă Oficiul Român pentru Adopții. Normele metodologice detaliază chestiunile referitoare la consimțământul la adopție, evaluarea adoptatorului sau a familiei adoptatoare în vederea obținerii atestatului în cadrul procedurii adopției interne (art. 9-41), stabilirea adopției interne ca finalitate a planului individualizat de protecție (art. 42-50), deschiderea procedurii adopției interne (art. 51-55), potrivirea teoretică și practică în cadrul procedurii adopției interne (art. 56-70), încredințarea în vederea adopției în cadrul procedurii adopției interne (art. 71-80), încuviințarea adopției interne (art. 81-83), monitorizarea și activitățile postadopție în adopția internă (art. 84-118), Registrul național pentru adopții (art. 119-124).

În M.Of. nr. 234 din 6 aprilie 2012 s-a mai publicat Ordinul nr. 550/2012 al secretarului de stat al Oficiului român pentru adopții privind aprobarea **criteriilor**¹⁴ pe baza cărora se realizează potrivirea teoretică.

IV. Proiectul ordinului de declarare a nou-născutului, menționat la p. 166 din lucrare s-a publicat în M.Of. nr. 237 din 9 aprilie 2012. Reproducem integral Ordinul nr. 359/2012 al ministrului Sănătății privind criteriile de înregistrare și declarare a nou-născutului:

„Nou-născutul viu

Art. 1. Produsul de concepție expulzat sau extras complet din organismul matern, indiferent de durata amenoreei ori vârsta de gestație, este declarat născut viu dacă prezintă după expulzie sau extragere unul dintre următoarele semne de viață: respirație spontană, activitate cardiacă (pulsaii ale cordonului ombilical) ori contracția voluntară a unui mușchi.

Art. 2. (1) Acesta va fi înregistrat ca nou-născut viu în registrul de nașteri al unității în care s-a produs nașterea, imediat după expulzie, de către medicul de specialitate obstetrică-ginecologie care a asistat, a supravegheat sau a constatat nașterea, dacă vârsta gestațională este mai mare de 24 de săptămâni.

(2) Produsul de concepție expulzat la o vârstă gestațională mai mică de 24 de săptămâni care prezintă semne de viață va beneficia de îngrijiri de terapie intensivă neonatală și va fi înregistrat într-un registru special pentru aceste cazuri, după care la împlinirea vârstei de 24 de săptămâni de gestație, va fi înregistrat în registrul de nașteri.

Art. 3. Pentru nou-născutul viu se completează foaia de observație clinică a nou-născutului.

Fătul născut mort

Art. 4. (1) Produsul de concepție fără semne de viață expulzat din organismul matern după vârsta de gestație de 28 de săptămâni este declarat făt născut mort.

(2) Acesta se înregistrează ca făt născut mort în registrul de nașteri de către medicul de specialitate obstetrică-ginecologie care a asistat sau a supravegheat nașterea.

Art. 5. Expulzia din organismul matern a unui produs de concepție fără semne de viață înainte de vârsta gestațională de 28 de săptămâni este declarată și înregistrată ca avort.

Art. 6. Pentru fătul născut mort nu se completează foaia de observație clinică a nou-născutului.

Art. 7. Părinții unui făt născut mort sau decedat ulterior nașterii au dreptul de a opta pentru incinerarea ori înhumarea acestuia. Modelul de formular pentru exprimarea acestei opțiuni este prezentat în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

---

¹⁴ Criteriile pe baza cărora se realizează potrivirea teoretică inițiată de Oficiul Român pentru Adopții:

I. Criterii de potrivire pentru copil: 1. Existența unor frați/ surori adoptați/ adoptate/ adoptabili/ adoptabile; 2. Existența unei rude până la gradul al IV-lea care dorește să adopte copilul; 3. Viața de familie cu un adoptator/ o familie adoptatoare, cu o durată de cel puțin 6 luni; 4. Județul de domiciliu; 5. Vârsta; 6. Originea etnică; 7. Sexul; 8. Limba; 9. Starea de sănătate și nivelul de dezvoltare.

II. Criterii de potrivire pentru persoana/familia adoptatoare: 1. Adopția unui copil care este fratele/ sora biologică/ biologică al/a copilului pentru care se realizează potrivirea teoretică; 2. Gradul de rudenie cu copilul pentru care se realizează potrivirea teoretică; 3. Viața de familie cu copilul adoptabil, cu o durată de cel puțin 6 luni; 4. Numărul copiilor înscrși în atestat; 5. Județul de domiciliu; 6. Vârsta copilului pe care îl poate adopta persoana/ familia; 7. Etnia copilului pe care persoana/ familia dorește să îl adopte; 8. Sexul copilului pe care persoana/ familia îl poate adopta; 9. Limba vorbită în familie; 10. Capacitatea de a răspunde nevoilor unui copil cu o anumită stare de sănătate/ un anumit nivel de dezvoltare.

Întocmirea certificatului medical constatator al nașterii

Art. 8. Certificatul medical constatator al nașterii se eliberează în termen de 24 de ore de la naștere. Răspunderea pentru îndeplinirea acestei obligații revine medicului care a asistat, a supravegheat sau a constatat nașterea, iar când acesta nu își poate îndeplini obligațiile, medicului șef de secție obstetrică-ginecologie.

Art. 9. Certificatul medical constatator al nașterii, atât pentru nou-născutul viu, cât și pentru fătul născut mort, se întocmește pe formularul-tip, care va trebui să poarte număr de înregistrare, data completării, data certă a nașterii, sigiliul/ ștampila unității sanitare emitente, semnătura și parafa medicului obstetrician care a asistat, a supravegheat sau a constatat nașterea.

Art. 10. La întocmirea certificatului medical constatator al fătului născut mort nu se completează rubricile „prenumele”, „cetățenia” și „codul numeric personal”, iar în rubrica „din care rezultă că s-a născut un copil .....” se înscrie cuvântul „mort”.

Art. 11. În situația în care un nou-născut viu a decedat și nașterea nu a fost încă înregistrată la momentul decesului, se înregistrează mai întâi nașterea și se întocmește certificatul medical constatator al născutului viu, apoi se întocmește certificatul medical constatator al decesului.

Art. 12. În cazul în care nașterea completă (inclusiv expulzia placentei) are loc în afara unei unități sanitare, asistată sau nu de către personal medical, certificatul medical constatator al nașterii se eliberează de către medicul de familie al mamei. Dacă mama nu este înscrisă la un medic de familie, certificatul medical constatator al nașterii se eliberează de către spitalul pe raza căruia a avut loc nașterea.

Declararea și înregistrarea nașterii la starea civilă

Art. 13. Declararea și înregistrarea nașterii la starea civilă se fac de către părinți în termenele prevăzute la art. 17 alin. (3) din Legea nr. 119/1996 cu privire la actele de stare civilă, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 14. În cazul în care părinții nu pot face acest lucru, spitalul în care a avut loc nașterea are obligația de a declara și înregistra nașterea la starea civilă în termenele prevăzute la art. 17 alin. (3) din Legea nr. 119/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Răspunderea pentru îndeplinirea acestei obligații revine medicului șef de secție obstetrică-ginecologie.

Art. 15. Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul sănătății,
Ritli Ladislau

ANEXĂ – Model

Domnule manager,

Subsemnatul/Subsemnata, ..., domiciliat/domiciliată în orașul ....., str. .... nr. ...., bl. ...., sc. ...., et. ...., ap. ...., județul/sectorul ..... telefon ...../....., act de identitate (C.I./B.I.) seria ..... nr. ...., eliberat la data de ...../...../..... de către ....., în calitate de ..... al/a copilului decedat născut la data de ...../...../.....,

nu sunt de acord cu incinerarea copilului meu decedat și în acest caz mă oblig să aduc o copie a adeverinței de înhumare.

sunt de acord cu incinerarea copilului meu decedat.

Aparținătorul va bifa varianta care corespunde opțiunii sale.

Data: ...../...../.....

Semnătura .....